

Region Norrbotten

Granskning av löpande internkontroll

September 2024

Version per 2024-09-05 (till beredning)

Sammanfattning

På uppdrag av regionens revisorer har PwC granskat den interna kontrollen i ett antal administrativa system och rutiner. Syftet med granskningen är att ge svar på om regionstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll i basala ekonomiadministrativa processer. De processer som är granskats är följande: 1) bokslutsprocessen, 2) intäktsprocessen, 3) inköpsprocessen och 4) löneprocessen. Inom respektive process har ett antal olika delprocesser valt ut.

Den sammanfattande bedömningen är att regionstyrelsen inte helt säkerställt en tillräcklig intern kontroll i de (del)processer som granskats.

Med anledning av noterade brister, vilka har sammanfattats på de två kommande sidorna, lämnas följande rekommendationer per process:

Bokslutsprocessen

- Regionstyrelsen rekommenderas säkerställa att alla obligatoriska tilläggsupplysningar enligt LKBR och RKR:s rekommendationer inkluderas i delårsrapporten och årsredovisningen. Specifikt bör upplysningar som följer av rekommendationer RKR R2 (Intäkter), RKR R3 (Immateriella anläggningstillgångar), RKR R4 (Materiella anläggningstillgångar), RKR R14 (Drift- och investeringsredovisning) och RKR R17 (Delårsrapport) inkluderas.
- Regionstyrelsen rekommenderas överväga att lämna upplysning om särredovisning av tandvården samt var den finns tillgänglig i årsredovisningen, i enlighet med krav på upplysning som framgår av RKR R18 avseende särredovisningar som till följd av bestämmelser i lag eller annan författning.
- Regionstyrelsen rekommenderas att årligen pröva skyldigheten att upprätta sammanställda räkenskaper. Detta innebär att regionens andel av omsättning och balansomslutning i de delägda bolagen och kommunalförbunden ska beräknas och jämföras med de fastställda tröskelvärdena (5 procent av regionens skatteintäkter och generella statsbidrag samt 5 procent av regionens balansomslutning). Resultatet av denna prövning bör dokumenteras noggrant, inklusive de beräkningar som ligger till grund för bedömningen. Detta säkerställer transparens och spårbarhet i beslutsprocessen.

Intäktsprocessen

- Regionstyrelsen rekommenderas att dokumentera den befintliga processen för hantering av ersättningar från sidoöverenskomelser samt att överväga att införa rutiner för att genomföra rimlighetsbedömningar av faktureringsunderlaget som erhålls från TLV
- Regionstyrelsen rekommenderas implementera standardiserade rutiner för insamling av korrekt och fullständig information från utlandspatienter vid vårdtillfället.

Inköpsprocessen

- Regionstyrelsen rekommenderas att omgående genomföra en genomlysning av samtliga leasingavtal för att säkerställa att de är korrekt klassificerade som finansiella eller operationella leasingavtal. Detta är nödvändigt för att undvika väsentliga klassificeringsfel i de finansiella rapporterna. Om genomlysningen identifierar felaktigt klassificerade leasingavtal, ska dessa rättas i enlighet med RKR R12 "rättelse av fel". Detta innebär att rättelser ska göras retroaktivt och effekterna på tidigare års finansiella rapporter ska redovisas.

Löneprocessen

- Regionstyrelsen rekommenderas säkerställa att åtgärder vidtas med anledning av den rekommendation som kvarstår avseende löneprocessen

1 Sammanfattning forts

Nedan presenteras genomförd granskning och slutsats kortfattat per granskad delprocess.

Granskad process		Genomförd granskning och slutsats
	Bokslutsprocessen Obligatoriska tilläggsupplysningar i delårsrapport och årsredovisning	Vi har gjort en genomgång av tilläggsupplysningar i regionens årsredovisning för 2023 i relation till krav i LKBR och RKR:s rekommendationer. Vi har även gjort en genomgång av tilläggsupplysningarna i delårsrapport 2023. Genomgången av årsredovisning och delårsrapport påvisar att det saknas flera obligatoriska tilläggsupplysningar. Det är vår bedömning att denna information är obligatoriska och därför bör kompletteras till kommande delårsrapport och årsredovisning, men att dessa inte var avgörande för att ge en rättvisande bild av resultat och finansiella ställning år 2023.
	Bokslutsprocessen Drift- och investeringsredovisning	Vi har skapat oss en förståelse för hur regionen upprättar drift- och investeringsredovisning. Genomförd granskning visar att det finns avvikelser mot god redovisningssed när gäller driftredovisningens och till del investeringsredovisningens presentation. Beträffande driftredovisningen redovisas interna transaktioner uppgående till 4 297 mnkr samtidigt som upplysningar om väsentliga internredovisningsprinciper saknas. Det finns inte heller upplysningar om under året beslutade anslagsförändringar.
	Bokslutsprocessen Sammanställda räkenskaper	Vi har för de nio bolagen samt för fyra kommunalförbund kontrollerat regionens andel av omsättning och balansomslutningen år 2023. Våra beräkningar indikerar att regionens andel av den totala omsättningen i dessa organisationer överstiger 5 procent. Således kan det ha funnits en skyldighet att upprätta en årsredovisning med sammanställda räkenskaper för år 2023.
	Intäktprocessen Skatteintäkter, generella bidrag och utjämning	Vi har skapat oss en förståelse för hur regionen redovisar skatteintäkter, generella bidrag och utjämning. Skatteintäkter, generella bidrag och utjämning utgör 83 procent av regionens totala intäkter (bokslut 2023). Genomförd granskning visar att skatteintäkter, generella bidrag och utjämningen är korrekt redovisade i enlighet med lag och god sed. Vidare visar granskningen att det lämnas tillräckliga tilläggsupplysningar enligt normgivarens krav, dock har årtalen i skattenoten inte uppdaterats på flera år vilket ger en missvisande bild av slutavräkningen.

1 Sammanfattning forts

Granskad process		Genomförd granskning och resultat
	Intäktprocessen Ersättningar som erhålls genom sidoöverenskommelser	Vi har skapat oss en förståelse för hur regionen fakturerar och redovisar de ersättningar som erhålls genom sidoöverenskommelser. För 2023 uppgick dessa ersättningar till 140 mnkr, varav 42 mnkr avsåg statens andel. Genomförd granskning visar att det finns en process för hantering av ersättningarna men denna är inte dokumenterad. Vidare visar granskningen att det inte görs någon kontroll/rimlighetsbedömning av det faktureringsunderlag som erhålls från TLV. Genomförda stickprovskontroller av fakturerade ersättningar gjordes utan särskilda iakttagelser.
	Intäktprocessen Intäkter för utomlänspatienter	Vi har skapat oss en förståelse för hur regionen fakturerar och redovisar intäkter avseende utomlänspatienter. Genomförd granskning visar att det finns dokumenterad process med flertalet kontroller (både automatiska och manuella) avseende hantering och redovisning av intäkter avseende utomlänspatienter. Genomförda stickprov/test av kontroller gjordes utan särskilda iakttagelser.
	Intäktprocessen Intäkter för utländska patienter	Vi har skapat oss en förståelse för hur regionen fakturerar och redovisar intäkter avseende utlandspatienter. I granskningen noteras att det finns stora brister i att säkerställa att regionen verkligen erhåller de intäkter som de har rätt till. Granskningen visar att det finns ett mycket stort antal makuleringar i förhållande till antalet fakturor och under 2023 gjordes nedskrivningar på ca 1,8 mnkr. Bristerna ligger i huvudsak i att korrekt och fullständig information inte inhämtas från patienterna vid vårdtillfället.
	Inköpsprocessen Redovisning av kostnader för hyres- och leasingavtal	Regionen redovisar samtliga leasingavtal som operationella leasingavtal. En genomlysning av regionens leasingavtal var planerad 2022 i syfte att göra eventuella anpassningar till gällande rekommendationer. Genomlysningen har förskjutits till kommande år. En genomlysning behöver omgående genomföras av regionen för att säkerställa att det inte föreligger väsentliga klassificeringsfel i de finansiella rapporterna. En eventuell rättelse ska hanteras enligt RKR R12 (rättelse av fel).
	Löneprocessen Test av nyckelkontroller	Vi har skapat oss en förståelse för löneprocessen och identifierat och testat nyckelkontroller i denna. Genomgången har inte föranlett några särskilda iakttagelser avseende de kontroller som testats.
	Löneprocessen Uppföljning av rekommendationer avseende pensionshantering och pensionsredovisning	Vi har ställt frågor kring hur arbetet utifrån revisionens rekommendationer har sett ut. Resultat visar att åtgärder i allt väsentligt vidtagits med anledning av tidigare rekommendationer. Dock återstår uppdatering av rutinerna utifrån vissa processändringar som gjordes sent 2023.

Bakgrund, syfte och avgränsning

Bakgrund

Av kommunallagen 6:6 framgår att nämnderna ansvarar för att den interna kontrollen inom nämndens verksamhetsområde är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt i överensstämmelse med lag och fullmäktigedirektiv. För att nämnden ska kunna tillsäkra detta krävs att det finns system och rutiner kopplat till den interna kontrollen. En god internkontroll kan minska risker förknippat med förtroendeskadligt beteende. En viktig sådan byggsten är strukturer kopplat till de mer basala ekonomiadministrativa processerna. Mot bakgrund av genomförd risk och väsentlighetsanalys har de förtroendevalda revisorerna i Region Norrbotten beslutat att genomföra en granskning av kommunens interna kontroll kopplat till de basala ekonomiadministrativa processerna. Dessa processer bedöms vara:

- Bokslutsprocessen
- Intäktsprocessen
- Inköpsprocessen
- Löneprocessen

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om regionstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll i basala ekonomiadministrativa processer så som definierat i bakgrundsbeskrivningen.

Bedömningsskala

Avgränsningar

Granskningen avgränsas i omfattning till revisionsfrågan och i tid till 2024. Granskningen görs övergripande på regionstyrelsenivå. Stickprov tas inom ramen för hela regionens verksamhet, beroende av granskad process samt antalet transaktioner och belopp.

Inom respektive process har ett antal olika delprocesser valts ut, vilket gett totalt 10 granskningsområden:

1. Bokslutsprocessen - Obligatoriska tilläggsupplysningar i delårsrapport och årsredovisning
2. Bokslutsprocessen - Drift- och investeringsredovisning
3. Bokslutsprocessen - Sammanställda räkenskaper
4. Intäktsprocessen - Skatter, generella bidrag och utjämning
5. Intäktsprocessen - Ersättningar från sidoöverenskommelser
6. Intäktsprocessen - Intäkter för utomlänspatienter
7. Intäktsprocessen - Intäkter för utlandspatienter
8. Inköpsprocessen - Kostnader för hyres-/lesingavtal
9. Löneprocessen - Test av nyckelkontroller
10. Löneprocessen - Uppföljning av rekommendationer avseende pensionshantering och -redovisning

Bokslutsprocessen - Obligatoriska tilläggsupplysningar i delårsrapport och årsredovisning

Allmänt om obligatoriska tilläggsupplysningar

Noter, eller tilläggsupplysningar, utgör en obligatorisk del av årsredovisningen (LKBR kap 4 §1). Syftet med tilläggsupplysningar är att de ska komplettera årsredovisningens övriga delar och tillsammans ge en rättvisande bild av ställning och resultat.

Krav på vilka tilläggsupplysningar som ska finnas till årsredovisningens resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys samt drift- och investeringsredovisning regleras i lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från rådet för kommunal redovisning (RKR). Upplýsningarna ska lämnas i form av noter med tydlig hänvisning till de olika posterna.

Även i delårsrapporten finns krav på tilläggsupplysningar, dessa är dock betydligt färre till antalet.

VÅR SLUTSATS

Vi har gjort en genomgång av tilläggsupplysningar i regionens årsredovisning för 2023 i relation till krav i LKBR och RKR:s rekommendationer. Vi har även gjort en genomgång av tilläggsupplysningarna i delårsrapport 2023.

Genomgången av delårsrapport och årsredovisning påvisar att det saknas flera obligatoriska tilläggsupplysningar. Det är vår bedömning att denna information är obligatoriska och därför bör kompletteras till kommande delårsrapport och årsredovisning, men att dessa inte var avgörande för att ge en rättvisande bild av resultat och finansiella ställning år 2023.

Identifierade avvikelser är främst kopplade till krav på upplýsningar som följer av rekommendationer RKR R2 Intäkter, RKR R3 Immateriella anläggningstillgångar och RKR R4 Materiella anläggningstillgångar, RKR R14 drift- och investeringsredovisning samt LKBR kap 9 § 3 och RKR R17 delårsrapport.

Bokslutsprocessen - Obligatoriska tilläggsupplysningar i delårsrapport och årsredovisning

Kontroll	Iakttagelse
Obligatoriska tilläggsupplysningar finns med i delårsrapport och årsredovisning	RKR R2: Av noten verksamhetens intäkter framgår inte hur stor del av verksamhetens intäkter som avser offentliga investeringsbidrag. (Regionen har inte redovisat några offentliga investeringsbidrag, vilket noten bör tydliggöra). RKR R2: I noten för kortfristiga skulder lämnas inte upplysning om förutbetalda generella statsbidrag respektive förutbetalda riktade statsbidrag och förutbetalda kostnadsersättningar. (Vi noterar även att noten för kortfristiga skulder klumpar ihop förutbetalda intäkter och vissa upplupna kostnader till "interimsskulder") RKR R2: Avseende förutbetalda intäkter och andra inkomster som redovisas på balansräkningens skuldsida, finns inte en beskrivning av väsentliga inkomstgrupper jämfört med föregående år. Det anges inte under vilken tid och i vilken takt som de olika delposterna kommer att intäktsföras. RKR R2: I noten för kortfristiga fordringar ska upplysning lämnas om upplupna generella statsbidrag respektive upplupna riktade statsbidrag och upplupna kostnadsersättningar. I årsredovisning 2023 klumpas dessa ihop till "statsbidragsfordringar". RKR R3 och LKBR kap 9 § 10 : Om nyttjandeperioden för en immateriell anläggningstillgång bestäms till längre tid än fem år, såsom i regionens fall för medicintekniska informationssystem, ska upplysning om skälet till detta lämnas. Upplysning om skälet till en längre tid än fem år saknas i regionens årsredovisning år 2023. RKR R3: I noten för immateriella anläggningstillgångar saknas upplysning om årets nedskrivningar, ackumulerade nedskrivningar och bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod. RKR R4: I noten för Mark, byggnader och tekniska anläggningar samt inventarier finns det inte någon upplysning om bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod. En bedömning av genomsnittlig avskrivningstid för tillgångsslagen redovisas i en separat not. Vi noterar att det i noten för genomsnittlig avskrivningstid även ingår tillgångar som inte varit föremål för avskrivningar under året (restvärde =0), varför informationen inte kan tillgodose krav på upplysning av genomsnittlig nyttjandeperiod enligt RKR R4 eftersom beräkningen ska exkludera tillgångar som inte varit föremål för avskrivning.

Bokslutsprocessen - Obligatoriska tilläggsupplysningar

Kontroll	Iakttagelse
Obligatoriska tilläggsupplysningar finns med i delårsrapport och årsredovisning	RKR R4: I noten för inventarier saknas upplysning om årets nedskrivningar och ackumulerade nedskrivningar. RKR R13: Upplysning saknas om väsentliga händelser som påverkar kassaflödet och avviker från det normala. RKR R14: Upplysning om drift- och investeringsredovisningarna mest väsentliga principerna för ekonomistyrning lämnas inte. RKR R14: Upplysningar om de för driftredovisningens mest väsentliga internredovisningsprinciper lämnas inte. RKR R17: Samtliga obligatoriska tilläggsupplysningar saknas. LKBR kap 9 § 3: Vid avsteg från grundläggande redovisningsprincip, såsom i regionens fall där vissa lokalhyreskontrakt bör redovisas som finansiell leasing i externredovisningen, ska effekt på resultat och ekonomisk ställning lämnas. Denna upplysning finns inte med i årsredovisningen 2023. Ej identifierade avsteg men förbättringspotential Upplysning om särredovisning av tandvården samt var den finns tillgänglig kan med fördel lämnas i årsredovisningen. (Jämför krav på upplysning som framgår av RKR R18 avseende särredovisningar som till följd av bestämmelser i lag eller annan författning).

Gradering

Inget att rapportera

Förbättringspotential /osäkerhet

Omgående åtgärd krävs

Bokslutsprocessen - Drift- och investeringsredovising

Allmänt om drift- och investeringsredovising

I årsredovisningen ska regionen i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) upprätta en drift- och investeringsredovisning. Bakgrunden är budgetens centrala roll för styrning och uppföljning av ekonomin i kommuner. RKR R14 Drift- och investeringsredovisning ska tillämpas vid drift- och investeringsredovisning av redovisningsskyldiga enligt LKBR.

Driftredovisningen ska innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten. Driftredovisningen bör dels upprättas så att den tillgodoser fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder, dels upprättas så att den tillgodoser externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna. Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, innehåller driftredovisningen även kommuninterna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen eller som simuleras kalkylmässigt.

Kravet i 4 kap. 2 § LKBR på att årsredovisningen ska upprättas på ett överskådligt sätt medför att sambandet mellan drift- och investeringsredovisningen och årsredovisningens övriga delar ska beskrivas översiktligt. Upplysningar om kommunens drift- och investeringsbudgets uppbyggnad samt de för drift- och investeringsredovisningarna mest väsentliga principerna för ekonomistyrning ska lämnas i not eller annat dokument som noten hänvisar till.

VÅR SLUTSATS

Vi har skapat oss en förståelse för hur regionen upprättar drift- och investeringsredovisning.

Genomförd granskning visar att det finns avvikelser mot god redovisningssed vad gäller driftredovisningens och till del investeringsredovisningens presentation. Beträffande driftredovisningen redovisas interna transaktioner uppgående till 4 297 mnkr samtidigt som upplysningar om väsentliga internredovisningsprinciper saknas. Det finns inte heller upplysningar om under året beslutade anslagsförändringar. Driftredovisningen bör upprättas så den tillgodoser fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsutkrävande men även så den tillgodoser externa intressenters behov av information om hur resurser fördelas.

Vårt utförda arbete och våra iakttagelser har sammanfattats på nästkommande sidor.

Bokslutsprocessen - Drift- och investeringsredovising

Kontroll		Iakttagelse
RKR R14: Driftredovisningen kan stämmas av mot fullmäktiges senast fastställda budgetposter, inklusive utgiftsbeslut under året. I de fall anslagsförändringar tagits under året ska uppgift lämnas om till vilka belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justerats.		Driftredovisningen 2023 innehåller budgetposter, för vilka utfall kan jämföras mot. Presenterade budgetposter avviker 411,9 mnkr mot de av fullmäktige beslutade budgetposter i Strategisk plan 2023- 2025. Upplysning om anslagsförändringar saknas.
RKR R14: Investeringsredovisningen kan stämmas av mot fullmäktiges budget och andra för investeringsverksamheten relevanta fullmäktigebeslut. Investeringsredovisningens budgetposter ska avse senast beslutad budget, i de fall utgiftsbeslut tagits under året ska uppgift lämnas om till vilka belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justerats,		Investeringsredovisningen innehåller budgetposter, för vilka fleråriga pågående och under året avslutade investeringar kan stämmas av mot. Presenterade budgetposter avviker 93 mnkr från fullmäktiges beslutade ram i Strategisk plan 2023-2025. Upplysning om anslagsförändringar saknas.
RKR R14: Sambandet mellan drift- och investeringsredovisningen och årsredovisningens övriga delar ska beskrivas översiktligt.		Sambandet mellan drift- och investeringsredovisningens och årsredovisningens övriga delar är inte redogjort för i regionens årsredovisning 2023

Gradering

Kontroll		Iakttagelse
RKR R14: Upplysningar om kommunens drift- och investeringsbudgets uppbyggnad samt de för drift- och investeringsredovisningarna mest väsentliga principerna för ekonomistyrning ska lämnas i not eller annat dokument som noten hänvisar till.		I regionens årsredovisning 2023 lämnas inte någon upplysning om drift- och investeringsbudgets uppbyggnad samt de för drift- och investeringsredovisningarna mest väsentliga principerna för ekonomistyrning.
RKR R14: Upplysningar om de för driftredovisningens mest väsentliga internredovisningsprinciper ska lämnas i not till driftredovisningen, eller annat dokument som noten hänvisar till.		I regionens årsredovisning 2023 lämnas inte någon upplysning om driftredovisningens mest väsentliga internredovisningsprinciper, eller var den informationen kan hittas.

Bokslutsprocessen - Sammanställda räkenskaper

Allmänt om sammanställda räkenskaper

Delar av regionens verksamhet kan organiseras genom andra juridiska personer, såsom regionala bolag och kommunalförbund istället för att vara en del av den regionala förvaltningen. Om regionen har ett varaktigt inflytande över verksamhet, mål och strategier i de juridiska personerna anses dessa enheter vara regionala koncernföretag. Om inflytandet inte är betydande anses den juridiska personen ändå vara ett koncernföretag om den har särskild betydelse för regionens verksamhet eller ekonomi.

I de fall delar av regionens verksamhet bedrivs i koncernföretag kan det bli nödvändigt att upprätta en årsredovisning med sammanställda räkenskaper, det vill säga en sammanställning av koncernens finansiella rapporter vid sidan av regionens. Syftet med sammanställda räkenskaper är att ge en helhetssyn på all av regionens verksamhet och ekonomi oavsett i vilken juridisk person den beskrivs i. Skyldigheten att redovisa sammanställda räkenskaper är relaterad till koncernföretagens ekonomiska betydelse för regionen och föreligger om:

- Regionens andel av de koncernföretagens omsättning (högsta värdet av intäkter eller kostnader) uppgår till 5 procent eller mer av regionens skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Regionens andel av de koncernföretagens balansomslutning uppgår till 5 procent eller mer av regionens balansomslutning.

Det finns även undantag från skyldigheten att upprätta sammanställda räkenskaper samt företag som ska eller kan undantas. Enligt RKR R16 ska (A och B) och kan (C) följande kommunala koncernföretag undantas från de sammanställda räkenskaperna:

- A. Företag som förvärvats i syfte att avyttras inom ett år
- B. Företag där det finns ett betydande och varaktigt hinder mot att utöva det kommunala inflytandet såtillvida företaget inte har särskild betydelse för kommunens verksamhet
- C. Företag vars verksamhet är av obetydlig omfattning, vilket definieras som företag där den kommunala koncernens andel av omsättning eller omslutning är mindre än 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Den sammanlagda kommunala koncernens andel av omsättningen eller omslutningen hos de företag som undantas, får dock inte överstiga 5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

VÅR SLUTSATS

Vi har för de nio bolagen samt för fyra kommunalförbund kontrollerat regionens andel av omsättning och balansomslutning år 2023. Våra beräkningar indikerar att regionens andel av den totala omsättningen i dessa organisationer överstiger 5 procent. Således kan det ha funnit en skyldighet att upprätta en årsredovisning med sammanställda räkenskaper för år 2023.

Vårt utförda arbete och våra iakttagelser har sammanfattats på nästa sida

3

Granskningsområde 3

Bokslutsprocessen - sammanställda räkenskaper

Kontroll	lakttagelse
Sammanställda räkenskaper delägda bolag - Kriterier uppfylls för att undantas från skyldigheten att upprätta sammanställda räkenskaper	Region Norrbotten är delägare i nio bolag, medlem i fem kommunalförbund samt förvaltar en stiftelse. Regionens årsredovisning för år 2023 har upprättas utan sammanställda räkenskaper med motiveringen "Då de delägda bolagens omsättning/balansomslutning inte är betydande i förhållande till regionens, föreligger ingen skyldighet att upprätta sammanställd redovisning". Våra beräkningar indikerar att regionens andel av den totala omsättningen i dessa organisationer överstiger 5 procent (se nästa sida). Regionstyrelsen bör till kommande årsbokslut pröva skyldigheten att upprätta sammanställda räkenskaper.

Gradering

Inget att rapportera

Förbättringspotential /osäkerhet

Omgående åtgärd krävs

Allmänt om skatteintäkter, generella bidrag och utjämning

Kommuners och regioners åtaganden säkras genom rätten att beskatta sina invånare. Staten svarar för uppbörd, taxering och indrivning av kommunalskattemedel. Kommuner och regioner erhåller preliminära kommunalskattemedel under pågående inkomstår. Utbetalningarna baseras på det definitiva taxeringsutfallet två år före det aktuella inkomståret för respektive kommun och region, uppräknat med en s.k. uppräkningsfaktor för varje år i enlighet med lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. Enligt RKR:s rekommendation R2 ska den prognos på skatteavräkningen som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) publicerar i december under räkenskapsåret användas vid beräkning och periodisering av årets skatteintäkt. Av rekommendationen framgår även hur noten för skatteintäkter ska specificeras.

Utjämningssystemet är statens sätt att utjämna skillnader och skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan landets kommuner respektive mellan landets regioner. Syftet med utjämningssystemet är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och regioner att tillhandahålla service oberoende av skattekraft och kostnader som inte går att påverka. Utjämningen beräknas dels för skillnader i skattekraft (inkomstutjämning), dels för skillnader i strukturella förhållanden (kostnadsutjämning). Regioner vars skattekraft är lägre än den av staten garanterade nivån får ett inkomstutjämningsbidrag av staten. Dessutom får de som har sämre strukturella förutsättningar än riksgenomsnittet ett kostnadsutjämningsbidrag från staten. En region kan samtidigt få ett bidrag och betala en avgift inom systemet. Utjämningssystemet ska bruttoredovisas. Av RKR R2 framgår att intäkter och kostnader från utjämningen i not ska specificeras i väsentliga delposter.

Det statsbidrag som regionerna i Sverige erhåller avseende läkemedelsförmånerna avser att täcka kostnaderna för de läkemedel som ingår i högkostnadsskyddet samt för vissa andra specifika läkemedel. Fördelningen av statsbidraget för läkemedelsförmånen mellan regionerna baseras på en rad olika faktorer som syftar till att säkerställa en rättvis och behovsanpassad fördelning av medel. För år 2023 erhöll regionerna 35 486 mnkr i bidrag för regionernas kostnader för läkemedelsförmånerna med mera. Utbetalningen per månad sker med 1/12 av årets bidrag och vid årets slut justeras utbetalning ned med statens andel av återbäringen.

Intäktsflöde	Utfall 2023	Andel av regionens totala intäkter* (%)
Skatteintäkter	7 516	61
Intäkter från utjämningsystemet	1 844	15
Läkemedelsbidraget	879	7
Summa	10 239	83

*Verksamhetens intäkter, skatter, utjämning, generella bidrag och finansiella intäkter

VÅR SLUTSATS

Vi har skapat oss en förståelse för hur regionen redovisar skatteintäkter, generella bidrag och utjämning. Skatteintäkter, generella bidrag och utjämning utgör 83 procent av regionens totala intäkter (bokslut 2023).

Genomförd granskning visar att skatteintäkter, generella bidrag och utjämningen är korrekt redovisade i enlighet med lag och god sed. Vidare visar granskningen att det lämnas tillräckliga tilläggsupplysningar enligt normgivarens krav, dock har årtalen i skattenoten inte uppdaterats på flera år vilket ger en missvisande bild av slutavräkningen.

Vårt utförda arbete och våra iakttagelser har sammanfattats på nästa sida.

Kontroll		Iakttagelser
Redovisning av skatteintäkter och slutavräkning i enlighet med lag och god sed		Regionen lämnar i redovisningsprinciperna, i årsredovisningen, upplysning om att den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med RKR R2. Skatteintäkterna för 2023 redovisas i enlighet med gällande cirkulär och är avstämda utan anmärkning. Korrigering för slutavräkning 2022 respektive slutavräkning 2023 är även i allt väsentligt avstämda utan anmärkning. Under 2023 uppgick skatteintäkterna till 7 516 mnkr. Tillräckliga tilläggsupplysningar bedöms ha lämnats i årsredovisningen utifrån de krav som finns i RKR R2, dock noteras att årtalen i noten inte har uppdaterats flera år då de uppges avse tidigare år.
Redovisning av intäkter och kostnader i utjämningssystemet i enlighet med lag och god sed		Under 2023 uppgick intäkterna i utjämningssystemet till cirka 1 884 mnkr och kostnaderna till 0 mnkr fördelat på följande delar: • Inkomstutjämning 853 mnkr • Regleringsbidrag 106 mnkr • Kostnadsutjämning 822 mnkr • Strukturbidrag 163 mnkr Tillräckliga tilläggsupplysningar bedöms ha lämnats i årsredovisningen utifrån de krav som finns i RKR R2.
Redovisning av statsbidrag avseende läkemedelsförmånen och generella bidrag i enlighet med lag och god sed		För 2023 uppgick regionens redovisade statsbidraget avseende läkemedelsförmånen till 879 mnkr. Enligt praxis ska 30 procent*, dvs statens del, av erhållen återbäring, redovisas genom att löpande minska det generella läkemedelsbidraget. Vi har i granskningen, i allt väsentligt, kunnat verifiera att läkemedelsbidraget har hanterats enligt praxis. Tillräckliga tilläggsupplysningar bedöms ha lämnats i årsredovisningen utifrån de krav som finns i RKR R2. *70/30 under 2023, har tidigare varit 60/40

Gradering

Inget att
rapportera

Förbättringspotential
/osäkerhet

Omgående åtgärd krävs

3 Granskningsområde 5

Intäktprocessen - Ersättningar som erhålls genom sidoöverenskommelser

Allmänt om ersättningar som erhålls genom sidoöverenskommelser

Sedan slutet av 2014 har staten, regionerna och läkemedelsföretag tecknat sidoöverenskommelser för vissa läkemedel. Överenskommelserna innebär att läkemedelsföretagen ger återbäring (s k rabatter) för en del av läkemedelskostnaden till regionerna för läkemedel förskrivna på recept. Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) koordinerar denna process inom ramen för trepartsöverläggningar. TLV utför även löpande uppföljningar av utfallen från sidoöverenskommelserna.

Totalt hade 60 läkemedel en gällande sidoöverenskommelse någon gång under 2023.

Återbäringens storlek påverkas av flera faktorer, bland annat antalet sidoöverenskommelser, volymutveckling, vilka läkemedel som används i de fall där det finns flera alternativ, återbäringsnivåer samt om AUP sänkts under avtalsperioden. Sänkt AUP* leder, enligt de standardiserade avtal som tagits fram, till att nivån på återbäringen reduceras med motsvarande belopp. Sänks AUP till den nivå som angetts i sidoöverenskommelsen eller lägre, utgår ingen återbäring. Återbäringen kan därmed minska utan att samhällets kostnader ökar.

TLV har ett uppdrag att prognosticera samt följa upp de nationellt förhandlade receptavtalen med återbäring. I uppdraget ingår att kvartalsvis ta fram underlag och data gällande återbäringsarna. Regionernas Marknadsfunktion stämmer sedan av återbäringsbeloppen med respektive läkemedelsföretag. Därefter skickas underlaget ut till respektive region för fakturering. I slutet av varje räkenskapsår tillhandahåller TLV även en prognos för året.

Enligt överenskommelsen om statsbidrag för läkemedelsförmånerna 2023 delar staten och regionerna på den återbäring som sidoöverenskommelserna genererat under året; 70 procent av återbäringen tillfaller regionerna och 30 procent tillfaller staten.

Under 2023 uppgick den totala återbäringen för Sveriges regioner till 3 306 mnkr varav regionernas andel uppgick till 2 315 mnkr och statens andel till 992 mnkr.

Återbäring totalt (mnkr)	Regionens andel (mnkr)	Statens andel (mnkr)
140*	98	42

*Avser slutlig återbäring, inte prognosticerad

VÅR SLUTSATS

Vi har skapat oss en förståelse för hur regionen fakturerar och redovisar de ersättningar som erhålls genom sidoöverenskommelser. För 2023 uppgick dessa ersättningar till 140 mnkr, varav 42 mnkr avsåg statens andel.

Genomförd granskning visar att det finns en process för hantering av ersättningarna men denna är inte dokumenterad. Vidare visar granskningen att det inte görs någon kontroll/rimlighetsbedömning av det faktureringsunderlag som erhålls från TLV.

Genomförda stickprovskontroller av fakturerade ersättningar gjordes utan anmärkning.

Vårt utförda arbete och våra iakttagelser har sammanfattats på nästa sida.

Kontroll		Iakttagelser
Det finns tillräckliga rutiner och kontroller för att säkerställa att de ersättningar som erhålls genom sidoöverenskommelser är korrekta		Regionen erhåller, i efterskott för varje kvartal, ett underlag från TLV där det framgår hur mycket regionen ska fakturera respektive läkemedelsföretag. Faktureringen sker per läkemedel, dvs om ett läkemedelsföretag har fler läkemedel skapas fler fakturor. Faktureringen hanteras av budgetenheten i systemet e-biff. Betalningsuppföljningen sköts av ekonomienheten i Boden. Processen för hantering är dock inte dokumenterad. Vidare noteras att det inte görs några kontroller av det underlag som erhålls från TLV. Inom ramen för granskningen har vi tagit del av faktureringsunderlaget för kvartal 4 2023 som regionen erhållit från TLV. Av underlaget framgår att beloppen redan är avstämda med respektive företag och därmed ska inget underlag bifogas fakturan. Av fakturan ska endast framgå att det gäller "Återbäring period X region x" och läkemedlets namn ska inte uppges. Faktureringsunderlagen uppgår till 24,3 mnkr. Den högsta återbäringsbeloppet för ett läkemedel uppgår till 6,8 mnkr medan det finns flera läkemedel där ingen återbäring görs för den granskade perioden. Inom ramen för granskningen har vi kontrollerat ett stickprov på tre rabatter, utifrån det underlag som erhållits från TLV, har fakturerats och inbetalats till rätt belopp. Kontrollen genomfördes utan anmärkning.
Ersättningarna redovisas enligt lag och god redovisningssed		Hela intäkten konteras som en minskad kostnad på konto 4100, vilket bedöms som korrekt då avser en rabatt som erhålls i efterskott. Enligt praxis ska de 30 procent av återbäringen som ska regleras med staten redovisas genom att löpande minska läkemedelsbidraget (det generella bidraget). Detta regleras sedan i samband med utbetalningen av läkemedelsbidraget i februari. Granskning och bedömning av statens del har gjorts under granskningsområde "Intäktprocessen - Skatteintäkter, generella bidrag och utjämning".

Gradering

Inget att rapportera

Förbättringspotential /osäkerhet

Omgående åtgärd krävs

Intäktprocessen - Intäkter avseende utomläns- och utlandspatienter

Allmänt om intäkter avseende utomläns - och utlandspatienter

Utomlänspatienter

I Sverige sker ersättningen mellan regioner för köpt vård genom ett system som kallas för utomlänsersättning. Detta system regleras av riksavtal och överenskommelser mellan regionerna och är till för att hantera kostnader när en patient får vård utanför sin hemregion. Riksavtal för utomlänsvård innehåller nationella avtal som reglerar hur ersättning ska ske när en patient får vård i en annan region än sin hemregion. Dessa avtal omfattar både planerad och oplanerad vård. Hemregionen, det vill säga den region där patienten är folkbokförd, är vanligtvis ansvarig för att betala för den vård som patienten får i en annan region. Regionerna har avtal som specificerar vilka tjänster som omfattas och hur kostnaderna ska beräknas. Det kan inkludera allt från besök hos specialistläkare till sjukhusvistelser och behandlingar.

Det finns fastställda prislister och ersättningsnivåer för olika typer av vård, vilka fastställs genom nationella överenskommelser och kan variera beroende på vilken typ av vård som ges. Den vårdgivande regionen fakturerar hemregionen för den vård som har getts till patienten.

För att säkerställa att systemet fungerar smidigt och rättvist har regionerna ofta samverkansgrupper och uppföljningsmöten där de diskuterar ersättningsfrågor och eventuella tvister. Det är viktigt att notera att detaljerna i hur ersättningen sker kan variera något beroende på specifika avtal och överenskommelser mellan regionerna. Dock är grundprincipen att hemregionen ersätter den vårdgivande regionen enligt fastställda nationella riktlinjer.

Utlandspatienter

Enligt hälso och sjukvårdslagen ska regionen erbjuda omedelbar hälso- och sjukvård till personer som vistas inom regionen utan att vara bosatt där. Med utländsk medborgare avses patient som inte är bosatt i Sverige och inte är utlandssvensk.Om patienten kommer från ett annat EU/EES-land eller Schweiz och har ett giltigt Europeiskt sjukförsäkringskort (EHIC), täcks kostnaderna för nödvändig vård av patientens hemland.

Vårdgivaren i Sverige fakturerar då Försäkringskassan, som i sin tur begär ersättning från patientens hemland. Om patienten inte har ett giltigt EHIC eller kommer från ett land utan avtal med Sverige, kan de antingen betala för vården själva eller genom en privat sjukförsäkring. Vårdgivaren fakturerar då patienten direkt eller patientens försäkringsbolag. För patienter från länder som Sverige har bilaterala avtal med, kan specifika regler och procedurer gälla.

Redovisning av intäkterna sker enligt RKR R2.

Tabell. Utfall fakturering utomläns- och utlandspatienter jan-april 2024 (avser öppen - och slutenvård, ej ambulanstransport)

Intäktströende	Fakturerat jan-april 2024 (mnkr)	Varav krediterat jan-april 2024
Ersättning avseende utomlänspatienter	29,6	0,3
Ersättning avseende utländska patienter (EU/EES-land o Schweiz)	5,5	0,2
Ersättning avseende utländska patienter (Övriga)	2,5	1,2

VÅR SLUTSATS

Vi har skapat oss en förståelse för hur regionen fakturerar och redovisar intäkter avseende utomläns- och utlandspatienter.

Genomförd granskning visar att det finns dokumenterad process med flertalet kontroller (både automatiska och manuella) avseende hantering och redovisning av intäkter avseende utomlänspatienter. Genomförda stickprov/test av kontroller gjordes utan särskilda iakttagelser.

Gällande intäkterna för utländska patienter noterades däremot att det finns stora brister i att säkerställa att regionen verkligen erhåller de intäkter som de har rätt till. Granskningen visar att det finns ett mycket stort antal makuleringar i förhållande till antalet fakturor och under 2023 gjordes nedskrivningar på ca 1,8 mnkr. Bristerna ligger i huvudsak i att korrekt och fullständig information inte inhämtas från patienterna vid vårdtillfället.

Vårt utförda arbete och våra iakttagelser har sammanfattats på nästa sida.

Kontroll		lakttagelser
Det finns dokumenterade rutiner/riktlinjer för hantering och redovisning av intäkter för utomlänspatienter		Ja. Vi har inom ramen för granskningen erhållit flera dokument som beskriver flöde, rutin för fakturering av vård samt vilka kontroller som genomförs i de olika momenten. Utöver det har vi även tagit del av Avgiftshandboken där riks- och regionvård behandlas i ett särskilt kapitel.
Det finns kontroller som säkerställer en korrekt fakturering		Ja. Processen börjar då vårdpersonal registrerar en vårdkontakt i regionens patientadministrativa system. Fakturering görs varje vecka (öppenvård på fredag, slutenvård på måndag) förutsatt att vårdgivaren har stängt. För varje debiteringsunderlag görs bl a följande kontroller: att rätt belopp är angett enligt regionala prislistan samt patientavgift (dvs patient inte betalat patientavgift och att besök samma dag hos samma vårdgivarkategori inte blivit dubbelregistrerat). Kontrollerna görs manuellt av flera redovisningsassistenter/handläggare på redovisningsenheten innan fakturorna skickas ut till övriga regioner.
Intäkterna redovisas enligt lag och god redovisningssed		Ja. Genomförda stickprov gjorda utan anmärkning.
Kontroll		lakttagelser
Det finns dokumenterade rutiner/riktlinjer för hantering och redovisning av intäkter för utländska patienter.		Det finns till viss del rutiner dock visar granskningen att dessa inte fullt ut är kända/tillämpas i organisationen (se mer om detta under kontrollen nedan).
Det finns kontroller som säkerställer en korrekt fakturering		I granskningen noteras att det finns stora brister i att säkerställa att regionen verkligen erhåller de intäkter som den har rätt till. Granskningen visar att det finns ett mycket stort antal makuleringar i förhållande till antalet fakturor och under 2023 gjordes nedskrivningar på ca 1,8 mnkr och utifrån utfallet under perioden jan-april 2024 ser det inte ut att ha skett någon minskning. Bristerna ligger i huvudsak i att korrekt och fullständig information inte inhämtas från patienterna vid vårdtillfället. Detta innebär att Försäkringskassan inte alltid betalar ut den ersättning som regionen har rätt till (avseende patienter från EU/EES-land eller Schweiz) eller att fakturorna inte ens når patienten/patientens försäkringsbolag (avseende icke EU/EES-land).
Intäkterna redovisas enligt lag och god redovisningssed		Ja. Genomförda stickprov gjorda utan anmärkning.

Gradering

- Inget att rapportera
- Förbättringspotential /osäkerhet
- Omgående åtgärd krävs

Allmänt om finansiell leasing/operationell leasing

För att regionen ska kunna bedriva sin verksamhet behöver den en rad olika resurser, inte minst i form av materiella anläggningstillgångar. Sådana tillgångar används över flera redovisningsperioder och kan finansieras på olika sätt. Ett sätt att finansiera dem är genom leasing (hyra). Den redovisningsmässiga innebörden av att leasa en tillgång kan vara densamma som om tillgången hade finansierats genom lån. För att uppnå en neutral redovisning, oavsett finansieringsform, ska leasingavtal som uppfyller vissa villkor tas upp som tillgång och motsvarande skuld i balansräkningen.

I RKR:s rekommendation R5 definieras ett finansiellt leasingavtal som ett avtal där de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägande av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivare till leasetagare. Ett leasingavtal som inte klassificeras som finansiellt är ett operationellt leasingavtal. Huruvida ett leasingavtal ska betraktas som finansiellt eller operationellt beror på avtalets ekonomiska innebörd och inte på avtalets civilrättsliga form.

Rekommendationen gäller från och med räkenskapsåret 2019.

Typ av avtal	Förfall inom 1 år	Förfall år 1-5	Förfall senare än 5
Fordon och inventarier	3	6	0
Lokalhyra	70	148	113
Totalt	73	154	113

VÅR SLUTSATS

Vi har skapat oss en förståelse för hur regionen redovisar kostnader för hyres- och leasingavtal.

Regionen redovisar samtliga leasingavtal som operationella leasingavtal. En genomlysning av regionens leasingavtal var planerad 2022 i syfte att göra eventuella anpassningar till gällande rekommendationer. Genomlysningen har förskjutits till kommande år.

En genomlysning behöver omgående genomföras av regionen för att säkerställa att det inte föreligger väsentliga klassificeringsfel i de finansiella rapporterna. En eventuell rättelse ska hanteras enligt RKR R12 "rättelse av fel" eftersom rekommendationen gällt sedan 2019.

Vårt utförda arbete och våra iakttagelser har sammanfattats på nästa sida.

Kontroll		Iakttagelser
Hyreskostnader avseende lokaler har i redovisningen hanterats enligt lag och god sed		Regionen redovisar samtliga leasingavtal som operationella leasingavtal. En genomlysning av regionens leasingavtal var planerad 2022 i syfte att göra eventuella anpassningar till gällande rekommendationer. Genomlysningen har förskjutits till kommande år. En genomlysning behöver omgående genomföras för att säkerställa att det inte föreligger väsentliga klassificeringsfel i de finansiella rapporterna. En eventuell rättelse ska hanteras enligt RKR R12 som en rättelse av fel.

Gradering

Inget att
rapportera

Förbättringspotential
/osäkerhet

Omgående åtgärd krävs

Allmänt om regionens löneprocess

Kostnader för löner och andra personalrelaterade kostnader är en betydande del av Region Norrbottens totala kostnader. I Region Norrbotten finns det 6 550 tillsvidareanställda medarbetare (2023). Det innebär att det varje månad hanteras ett stort antal lönetransaktioner. Personalkostnader för 2023 uppgick till 5 905 miljoner kronor inklusive sociala avgifter, pensioner och övriga lönekostnader. Det motsvarar cirka 50 procent av regionens totala kostnader. Semester- och övertidsskuld uppgick till 471 miljoner kronor år 2023.

I lönehandboken, ett styrande dokument och stöd för hanteringen av regionens löne- och pensionprocess, beskrivs att löneprocessen omfattar aktiviteter från det att anställningsavtalet, kontrakt eller underlag för anställning upprättats till avslut av anställning. Löneprocessen ska säkerställa att rätt lön betalas ut till rätt person i rätt tid, att löneutbetalning sker utifrån gällande lagar och avtal. Hantering inom löneprocessen sker i Visma personal-, och löneadministrativa system. Andra system med koppling till lön är Time care bemanningsverktyg, WinLas anställningstid och E-biff ekonomisystem för fakturering av uppkomna löneskulder. Systemstöd för hantering med koppling till pensionsprocessen är förutom Visma, Skandias IT system, Collectum och SPV.

Löneprocessens delar:

Löpande under månaden:

- Anställning, ny och förändrad (initierad och godkänd av chef)
- Avslut (initierad och godkänd av chet)
- Support
- Schemahantering
- Intyg- och inkomstuppgifter
- Sjukhantering

Månatligen:

- Löneberedning
- Lönekörning
- Efterarbete

VÅR SLUTSATS

Vi har skapat oss en förståelse för processen och identifierat och testat nyckelkontroller i denna. Genomgången har inte föranlett några särskilda iakttagelser.

Vårt utförda arbete och våra iakttagelser har sammanfattats på nästa sida.

Kontroll		Iakttagelser
En anställd kan inte ändra lönegrundande uppgifter på sig själv.		Samtliga användare oavsett behörighet får automatiskt sitt personnummer uppdaterat vid anställning i personnummerkontrollen. Detta omöjliggör all rapportering på eget personnummer i någon annan funktion utanför rollen som anställd.
Kontroll att preliminär löneberäkning överensstämmer med verkställd löneberäkning.		Kontrollerad med hjälp av stickprov utan anmärkning
Kontroll att bankfil överensstämmer med verkställd löneberäkning		Kontrollerad med hjälp av stickprov utan anmärkning
Kontroll att kvittens från utbetalningen från bank överensstämmer med bankfil		Kontrollerad med hjälp av stickprov utan anmärkning

Gradering

Inget att rapportera

Förbättringspotential /osäkerhet

Omgående åtgärd krävs

Löneprocessen - Uppföljning av rekommendationer avseende pensionshantering och pensionsredovisning

Genomförd granskning år 2022

Under 2022 genomfördes en granskning av pensionshantering och redovisning med syfte att bedöma om regionen har ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner för rapportering av pensionsunderlag avseende aktuella pensionsplaner och som säkerställer en tillräcklig intern kontroll. Vidare var syftet att bedöma om redovisningen av pensionsåtagandet sker i i enlighet med lagstiftning (LKBR) samt rekommendationerna i RKR.

Genomförd granskning visade att:

- Regionstyrelsen i allt väsentligt har ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner för rapportering av pensionsunderlag.
- Regionstyrelsens interna kontroll i sammanhanget inte helt är tillräcklig.
- Redovisningen av pensionsåtagandet i allt väsentligt sker i enlighet med lagstiftning (LKBR) samt rekommendationerna i RKR.

Utifrån granskningens syfte och resultat lämnades ett antal rekommendationer:

- Att regionstyrelsen genom styrning tillser att utöka befintliga rutinbeskrivningar med en tydligare rollfördelning och ansvarsfördelning över de olika ansvarsområdena när ordinarie befattningshavare ej finns tillgänglig att utföra sina arbetsuppgifter. Detta i syfte att minska personberoendet i pensionshanteringen och för att underlätta för effektiv överlämning av arbetsmoment, i samband med exempelvis sjukfrånvaro eller annat personalbortfall.
- Att regionstyrelsen genom styrning tillser att skriftliga rutinbeskrivningar upprättas avseende de avstämningar och kontroller som sker inom regionen kopplat till pensionsskuld och ansvarsförbindelse. Detta i syfte att kunna återskapa genomförda processer och för en ökad historisk spårbarhet av avvikelser som utförda kontroller och avstämningar visar. Här menar vi att sådana rutiner bör omfatta vilka arbetsuppgifter som skall utföras inom ramen för arbetet med pensionsredovisningen, samt när de skall utföras och av vem/vilken funktion

- Att regionstyrelsen genom styrning tillser att det införs rutinmässiga tester av pensionsgrundande lön enligt lönesystemet jämfört med fakturaspecifikation gällande årsfakturan från KPA. Testet bör utföras på samtliga individer i underlaget. Testet bör bestå av kontroll av att antalet individer är korrekt, samt att de pensionsmedförande lönerna enligt specifikationen från KPA är överensstämmande med informationen i lönesystemet.
- Att regionstyrelsen säkerställer att redovisningen av regionens pensionsåtaganden i not i årsredovisningen sker i enlighet med lagstiftning (LKBR) och rekommendationer från RKR. Detta sker lämpligen genom att utgå från det not-förslag som finns i rekommendationen R10 från RKR.

VÅR SLUTSATS

Vi har ställt frågor kring hur arbetet utifrån revisionens rekommendationerna har sett ut. Resultat visar att åtgärder i allt väsentligt vidtagits med anledning av tidigare rekommendationer. Dock återstår uppdatering av rutinerna utifrån vissa processändringar som gjordes sent 2023.

Vårt utförda arbete och våra iakttagelser har sammanfattats på nästkommande sidor.

Rekommendation från tidigare granskning	Regionens svar
Att regionstyrelsen genom styrning tillser att utöka befintliga rutinbeskrivningar med en tydligare rollfördelning och ansvarsfördelning över de olika ansvarsområdena när ordinarie befattningshavare ej finns tillgänglig att utföra sina arbetsuppgifter. Detta i syfte att minska personberoendet i pensionshanteringen och för att underlätta för effektiv överlämning av arbetsmoment, i samband med exempelvis sjukfrånvaro eller annat personalbortfall.	Rutinbeskrivningarna har delvis uppdaterats, dock ej förändringar från hösten 2023. Plan finns för att uppdatera pensionshandboken under kvartal 3 2024. Beslut avseende rollfördelning till ytterligare en pensionshandläggare fattades hösten 2023. Med anledning av föräldraledighet/personalomsättning har arbetet inte genomförts fullt ut.
Att regionstyrelsen genom styrning tillser att skriftliga rutinbeskrivningar upprättas avseende de avstämningar och kontroller som sker inom regionen kopplat till pensionsskuld och ansvarsförbindelse. Detta i syfte att kunna återskapa genomförda processer och för en ökad historisk spårbarhet av avvikelser som utförda kontroller och avstämningar visar. Här menar vi att sådana rutiner bör omfatta vilka arbetsuppgifter som skall utföras inom ramen för arbetet med pensionsredovisningen, samt när de skall utföras och av vem/vilken funktion.	Ekonomiavdelningen har skapat rutinbeskrivning för ; "Bokföring av avstämning av pensioner och särskild löneskatt" i VIS, samt länkat upp den i ledningssystemet.

Gradering

Inget att rapportera

Förbättringspotential /osäkerhet

Omgående åtgärd krävs

Löneprocessen - Uppföljning av rekommendationer avseende pensionshantering och pensionsredovisning

Rekommendation från tidigare granskning	Regionens svar
Att regionstyrelsen genom styrning tillser att det införs rutinmässiga tester av pensionsgrundande lön enligt lönesystemet jämfört med fakturaspecifikation gällande årsfakturan från KPA. Testet bör utföras på samtliga individer i underlaget. Testet bör bestå av kontroll av att antalet individer är korrekt, samt att de pensionsmedförande lönerna enligt specifikationen från KPA är överensstämmande med informationen i lönesystemet.	Både vid årsavstämning, halvårsavstämning och delårsavstämning kontrolleras och rättas de poster där våra pensionsgrundande löner inte korrelerar med KPAs uppgifter om de anställda.Ny rutin införd i maj 2024, där fakturaunderlaget för 15 slumpmässiga poster kontrolleras mot pensionsgrundande lön. Det är vår pensionshandläggare som gör kontrollen när han får månadsfakturan med bilaga som kommer från KPA. Efter kontrollen sakattesteras fakturan.
Att regionstyrelsen säkerställer att redovisningen av regionens pensionsåtaganden i not i årsredovisningen sker i enlighet med lagstiftning (LKBR) och rekommendationer från RKR. Detta sker lämpligen genom att utgå från det not-förslag som finns i rekommendationen R10 från RKR.	Vi har granskat följsamheten till rekommendation R10 rekommendation R18 i årsredovisningen 2023. Åtgärder utifrån revisionens rekommendationer har vidtagits.

Gradering

Inget att rapportera

Förbättringspotential /osäkerhet

Omgående åtgärd krävs